

Studiju kursa nosaukums	Filozofija: jēdzieni, argumenti un aktuālās problēmas
Studiju kursa kods	FilzW001
Zinātnes nozare	Filozofija, ētika un reliģija
Kredītpunkti(ECTS)	15
Kopējais kontaktstundu skaits	150
Lekciju stundu skaits	88
Semināru un praktisko darbu stundu skaits	62
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	225
Kursa īstenošanas valoda	Latviešu
Kursa apstiprinājuma datums	04.04.2025
Atbildīgā struktūrvienība	Humanitāro zinātņu fakultāte

Kursa izstrādātājs(-i)

Dr.phil., asoc.prof. Artis Svece
Dr.phil., asoc.prof. Anne Sauka
Dr.phil., doc. Līva Rotkale
Mg.phil., Toms Stepīņš

Priekšzināšanas

Kursa apguvei nepieciešamās priekšzināšanas atbilst studiju programmas uzņemšanas nosacījumiem un vispārējām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, kas apgūtas iepriekšējā izglītības līmenī.

Studiju kursa anotācija

Papildu modulis "Filozofija: jēdzieni, argumenti, aktuālās problēmas" iepazīstina studentus ar filozofijas pamatjēdzieniem un problēmām - no loģikas līdz metafizikai un politiskajai domai - vienlaikus attīstot kritiskās domāšanas un argumentācijas prasmes. Dzīvās diskusijās, uzdodot mūžīgi aktuālus jautājumus un analizējot piemērus no reālās dzīves, studentiem būs iespēja iepazīt filozofiju tā, kā tā tiek saprasta mūsdienās - 21. gadsimtā.

Papildu moduļa mērķis ir stiprināt studentu pētniecisko izcilību, padziļinot izpratni par filozofijas un zinātņu fundamentālajiem teorētiskajiem pieņēmumiem un problēmām. Programma attīsta studentos kritiskās analīzes un argumentācijas prasmes, vienlaikus demonstrējot, kā dažādu jomu zināšanas var viena otru bagātināt.

Kursa uzdevumi:

1. iepazīstināt ar filozofijas kā zinātņu nozares specifiku,
2. attīstīt argumentācijas prasmes,
3. iemācīt saistīt filozofijas teorētiskos jautājumus ar indivīda, zinātņu un sabiedrības aktuālajām problēmām.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Ievadnodarbība – L2

I Sadaļa. Filozofijas lielie jautājumi

2. Ko nozīmē nodarboties ar filozofiju? – L4
3. Kas ir ideja? – L2, S2
4. Ko nozīmē zināt? – L2, S2
5. Kas ir patiesība? – L2, S2
6. Kas ir? – L2
7. Kas es esmu? – L2, S2
8. Vai es esmu brīvs? – L2, S2
9. Kā man rīkoties? – L2
10. Kāda dzīve ir dzīvošanas vērtība? – L2, S2

II Sadaļa. Argumentācija

1. Ievadnodarbība: argumentācija, loģika un filozofiska domāšana – L2
2. Spriedumi – L2, S2
3. Teksta funkcijas – L2, S2
4. Arguments – L2, S2
5. Implicīti pieņēmumi – L2, S2
6. Spriedumu patiesums – L4, S2
7. Jēdzieni un definīcijas – L2, S2
8. Argumentu novērtēšana: deduktīvi argumenti – L2, S2
9. Argumentu novērtēšana: nededuktīvi argumenti – L4, S2
10. Pierādījuma un atspēkojuma stratēģijas – L2
11. Argumentācijas kļūdas un negodīgi paņēmieni – L4, S2
12. Psiholoģiskas noslieces un kognitīvas ilūzijas – L2
13. Filozofiskas argumentācijas specifika – L2, S2
14. Diskurss un problēmu uzstādīšana – L2, S2
15. Pārbaudes darbs – S2

III Sadaļa. 21. gadsimta izaicinājumi

1. Ievadnodarbība: filozofija 21. gadsimtā – L4
 2. Miesas un ķermeņa filozofija – L2
 3. Bioētika un biopolitika – L2, S2
 4. Praktiskā ētika mūsdienās – L2, S2
 5. Tehnoloģiju filozofija: Transhumānisms un biotehnoloģijas – L2, S2
 6. Tehnoloģiju filozofija: Mākslīgais intelekts un tehnoloģijas ikdienā – L2, S2
 7. Taisnīguma sfēras – L2, S2
 8. Tiesības un tolerance – L2, S2
 9. Postkoloniālisms un rasisms – L2, S2
 10. Vardarbība un karš – L2, S2
 11. Jaunie filozofiskie virzieni: posthumānisms un jaunais materiālisms – L2, S2
 12. Jaunie filozofiskie virzieni: objektu ontoloģija – L2, S2
 13. Vides filozofija un vides humanitārās zinātnes – L2, S2
 14. Dzīvnieki, augi un starpsugu ētika – L2, S2
 15. Ilgtspējīga sabiedrība un vides taisnīgums – L2, S2
- L- lekcija, S - seminārs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studentu patstāvīgais darbs ietver:

1. aktīvu līdzdalību nodarbībās,

2. patstāvīgu sagatavošanos semināriem, izpildot pasniedzēja uzdotos uzdevumus vai izlasot uzdotos tekstus,
3. gatavošanos 2 kontroldarba veida starppārbaudījumiem,
4. gatavošanos gala pārbaudījumam.

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. gūst ieskatu par Rietumu filozofijas specifiku, galvenajām tēmām un jēdzieniem;
2. pārzina argumentācijas analīzes un loģikas pamatjēdzienus;
3. spēj raksturot aktuālākās problēmas filozofijā un sabiedrībā.

Prasmes

4. orientējas filozofijas pamatjautājumos un formulē atbilstošas vispārīgas tēzes;
5. analizē vienu izpētes priekšmetu vairākos aspektos, sniedz konkrētus piemērus;
6. patstāvīgi pielieto argumentācijas analīzes paņēmienus tekstu interpretācijā;
7. novērtē argumentus, izmantojot formālās un neformālās loģikas principus, atpazīst loģikas kļūdas;
8. pielieto apgūtās koncepcijas filozofiskas analīzes veikšanā.

Kompetence

9. argumentē skaidrā, saskanīgā un paškritiskā veidā;
10. saista filozofijas pamatjautājumus ar aktuālām diskusijām ētikā, politikas un sociālās filozofijas jomā;
11. kritiski izvērtē cilvēka attiecības ar sabiedrību, vidi, ķermeni un tehnoloģijām.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Aktivitāte un uzdevumu izpilde semināros (kopvērtējums par 3 kursa sadaļām) - 30%
2. Rakstisks pārbaudes darbs: argumentācijas analīze un novērtēšana – 30 %
3. Izvēļu tests par filozofijas jēdzieniem - 10%

Noslēguma pārbaudījums:

4. Rakstisks pārbaudes darbs: filozofiskas problēmas argumentēta analīze - 30%

Lai iegūtu tiesības kārtot kursa noslēguma pārbaudījumu, studentam ir jāiegūst sekmīgi vērtējumi visos kursa starppārbaudījumos. Katrā sadaļā semināru obligātais apmeklējums 75%.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes, iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Aktivitāte un uzdevumu izpilde semināros	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Argumentācijas analīze un novērtēšana	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-
3. Izvēļu tests par jēdzieniem	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
4. Filozofiskas problēmas argumentēta analīze	-	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

I Sadaļa. Filozofijas lielle jautājumi

Blekbērn, S. Domā. Neatvairāms ievads filozofijā. ¼ Satori, 2007.

II Sadaļa. Argumentācija

Munson, R., Black, A. The Elements of Reasoning (6th Ed.). Boston MA: Wadsworth, Cengage Learning, 2012

III Sadaļa. Filozofija un 21. gadsimta izaicinājumi

Semināru tekstu materiāli.

Papildus informācijas avoti

I Sadaļa. Filozofijas lielle jautājumi

1. Rītups, A. Sarunas ar filozofiem. Rīgas Laiks, 2018.
2. Williamson, T. Doing Philosophy. From Common Curiosity to Logical Reasoning. Oxford University Press, 2018.

II Sadaļa. Argumentācija

1. Kahneman, D. Thinking, Fast and Slow. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2011.
2. Kelly, D. The Art of Reasoning with Symbolic Logic. New York / London: W. W. Norton & Company, 1990.

III Sadaļa. 21. gadsimta izaicinājumi

1. Feenberg, A. Questioning Technology. London and New York: Routledge, 1999.
2. Fuko, M. Uzraudzīt un sodīt. Rīga: Omnia mea, 2001.
3. Heise, U. K., Christensen J., Niemann M. (eds.) The Routledge Companion to Environmental Humanities. London: Routledge, 2017.
4. Ihde, D. Philosophy of Technology: An Introduction. New York: Paragon, 1993.
5. Lemke, Th. Biopolitics. An Advanced Reader. New York: New York University Press, 2010.
6. Morton, T. Dark Ecology. New York: Columbia University Press, 2016.
7. Zuboff, S. The Age of Surveillance Capitalism. New York: Public Affairs, 2017.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Internet Encyclopedia of Philosophy: <https://iep.utm.edu/>
2. Stanford Encyclopedia of Philosophy: <https://plato.stanford.edu/>
3. Argumentācijas kļūdu taksonomija: <https://www.fallacyfiles.org/taxonnew.htm>

Kursa ietvaros nav pieļaujams plaģiātisms un citi akadēmiskā godīguma pārkāpumi lūdzu iepazīties ar LU Noteikumiem par akadēmisko godīgumu. Šī kursa ietvaros ģeneratīvā mākslīgā intelekta (MI) rīku izmantošana ir atļauta izņēmuma gadījumos, ja to rakstiski ir norādījis un atļāvis šī kursa docētājs. Visos citos gadījumos nav pieļaujama mākslīgā intelekta ģenerētu materiālu (teksta, attēlu, audio, video u.c.) iesniegšana patstāvīgajos un grupu uzdevumos, pārbaudes darbā, eksāmenā vai jebkādā citā pārbaudes darbā, šāda veida materiālu iesniegšana tiks uzskatīta par neatļautu palīgīdzekļu izmantošanu